

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЗИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**
Кафедра твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В. о. декана фізичного факультету

Володимир ЛАЗУР

_____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАВЧАЛЬНА ПРОПЕДЕВТИЧНА ПРАКТИКА

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	A Освіта
Спеціальність	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
Предметна спеціальність	A4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)
Освітня програма	«Фізика. Інформатика»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	Українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Навчальна пропедевтична практика» для здобувачів вищої освіти галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія) освітньої програми «Фізика. Інформатика».

Розробник: Різак В.М., д.ф.-м.н., професор, завідувач кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

протокол № 10 від «01» 05 2025 р.

Завідувач кафедри Василь РІЗАК

Схвалено науково-методичною комісією фізичного факультету

протокол № 9 від «30» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії доц. Василь РУБИШ

©Різак В.М. 2025 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2025 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:
Загальна кількість годин - 90	3
Кількість модулів – 1	Семестр:
Індивідуальне завдання (назва)	6
	Лекції:
	Практичні (семінарські):
	Лабораторні::
	Індивідуальна робота
Вид підсумкового контролю: диф. залік	60
	Самостійна робота:
Форма підсумкового контролю: усна	30

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ПРОПЕДЕВТИЧНОЇ ПРАКТИКИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Навчальна пропедевтична практика є складовою частиною професійної підготовки і першим етапом практичної підготовки студентів університету до професійно-педагогічної діяльності. Вона дає можливість студентам усвідомити багатогранність роботи вчителя, тобто те, чого не можна навчитися в аудиторіях університету. Навчальна пропедевтична практика у школі є одним з найважливіших етапів у підготовці майбутніх вчителів, яка наближує їх до професійної діяльності, спонукає до глибокого вивчення навчально-виховного процесу у закладах освіти на основі безпосередньої участі в ньому практикантів, виступає з'єднувальною ланкою між підготовкою студентів з фундаментальних і професійно-орієнтованих дисциплін та дисциплін психолого-педагогічного циклу, та їхньою самостійною роботою у навчальних закладах, оптимальним чином поєднуючи теоретичну підготовку майбутніх педагогів з практичною діяльністю вчителів загальноосвітніх навчальних закладів.

Пропедевтична практика студентів характеризується високим ступенем самосвідомості і відповідальності студентів, розширенням обсягу і складності змісту роботи. У процесі цієї практики студенти оволодівають системою навчально-виховної діяльності, класного керівника. Ця практика сприяє узагальненню раніше набутих професійно-педагогічних знань, умінь і навичок.

Мета: сприяти поглибленому ознайомленню студентів з професійною діяльністю вчителя на основі засвоєних теоретичних знань з психології; розвитку компетентності фіксувати значущі в професійній діяльності вчителя психолого-педагогічні явища, їх аналізувати та визначати шляхи

подолання складних педагогічних ситуацій; ознайомлення студентів з особливостями виховної роботи закладів загальної середньої освіти, забезпеченні пізнання майбутніми педагогами-вихователями закономірностей, змісту практичної виховної діяльності класного керівника та оволодіння способами її організації; усвідомлення значимості наукових знань, отриманих у процесі теоретичної підготовки, у розв'язанні практичних завдань виховання підростаючого покоління, розвиток педагогічної спрямованості, формування мотивації саморозвитку виховної компетентності, а також з особливостями організації навчального процесу з фізики та інформатики у середній школі, обладнанням кабінетів фізики та інформатики та складовими навчально-методичного комплексу (підручниками, посібниками, програмним забезпеченням, дидактичними та методичними матеріалами тощо) та його практичним застосуванням у навчальному процесі.

Місце дисципліни в структурі освітньо-наукової програми: курс відноситься до дисциплін нормативної частини циклу професійної підготовки, за результатами яких здобувачі здають дифзалік та виконують навчальний процес за освітньою програмою «Фізика. Інформатика» галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія).

Відповідно до освітньої програми «Фізика. Інформатика», вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів першого рівня вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати спеціалізовані практичні завдання в освітній галузі, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, інтеграції професійних та науково-дослідницьких знань з фізики та астрономії і інформатики, методики їх навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, здатність до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності та відповідати за їх виконання, діяти соціально відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК10. Здатність усвідомлювати й поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі, поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ЗК11. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

ЗК12. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК2. Здатність до забезпечення здобувачам освіти навчання державною мовою, формування та розвинення їх мовно-комунікативних умінь і навичок.

ФК3. Здатність здійснювати цілепокладання, планування, проектування та прогнозування результатів освітнього процесу; організувати процес та осередки навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти, різні види й форми їх навчальної та пізнавальної діяльності.

ФК5. Здатність здійснювати об'єктивний контроль, оцінювання і аналіз результатів навчання здобувачів освіти, формувати спроможність у здобувачів освіти до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

ФК6. Здатність використовувати стратегії роботи зі здобувачами освіти, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; здатність формувати мотивацію здобувачів освіти до саморозвитку; формувати колектив учнів, організувати їхню пізнавальну діяльність.

ФК7. Здатність до здійснення професійної діяльності з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами); використання здоров'язбережувальних технологій під час освітнього процесу.

ФК10. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові й індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан; формувати спільноту здобувачів освіти, у якій поважають і враховують права кожного.

Фахові (предметні) компетентності (ПК):

ПК3. Здатність виокремлювати істотні ознаки основних одиниць навчального змісту курсу фізики: фізичного явища, величини, закону, фізичної теорії, фундаментального фізичного експерименту, фізичного приладу, технічного пристрою та моделі; обґрунтовано обирати та застосовувати методи й засоби навчання, відповідний дидактичний матеріал для їх пояснення.

ПК5. Здатність розв'язувати задачі з фізики й астрономії різного рівня складності та навчати учнів їх розв'язуванню раціональними методами.

ПК6. Здатність використовувати знання наукових фактів, концепцій, теорій, принципів і методів сучасної інформатики у практиці навчання інформатики.

ПК11. Здатність розв'язувати задачі шкільного курсу інформатики різного рівня складності, аналізувати та оцінювати ефективність розв'язку та формувати відповідні вміння в учнів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підґрунтям для ефективного оволодіння навчальною дисципліною студентами бакалаврату є попереднє опанування фахових і психолого-педагогічних дисциплін освітньо-професійної програми «Фізика. Інформатика», зокрема, ОК 1 – Історія та культура України; ОК 2 – Іноземна мова; ОК 3 – Українська мова за професійним спрямуванням; ОК 4 – Філософія; ОК 7 – Основи медичних знань та охорони здоров'я; ОК 10 – Основи педагогічних вимірювань та моніторингу якості освіти; ОК 11 – Охорона праці та безпека життєдіяльності; ОК 13 – Антикорупція та доброчесність; ОК 14-ОК 17 – Загальна фізика; ОК 22 – Психологія; ОК 23 – Педагогіка; ОК 24 – Інклюзивна освіта; ОК 28 – Методика виховної роботи.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми «Фізика. Інформатика» для першого (бакалаврського) рівня галузі знань А Освіта спеціальності А4 Середня освіта (за предметними спеціальностями) предметної спеціальності А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія) проходження навчальної пропедевтичної практики повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.	РН1
Демонструє вміння навчати учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовнокомунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.	РН2
Називає і аналізує методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікує форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.	РН3
Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, <i>пояснює</i> необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.	РН11
Знати основи запобігання корупції, суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до корупції та проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміти застосовувати їх в професійній діяльності.	РН14
Класифікує і пояснює основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження фізики, астрономії та методики їх навчання, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії їх розвитку.	ПРН1
Визначає структуру предметної галузі інформатики, її місце в системі наук, пояснює перспективи розвитку інформатики та інформаційних технологій, їхнє суспільне значення.	ПРН7

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності 014 Середня освіта, предметної спеціальності 014.08 Середня освіта (Фізика та астрономія), освітньої програми «Фізика. Інформатика» після проходження навчальної пропедевтичної практики:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Знає основні принципи педагогіки і психології; вміє враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, індивідуальні особливості учнів.	РН1
Навчає учнів державною мовою; формувати та розвивати їх мовнокомунікативні уміння і навички.	РН2
Вміє планувати процеси навчання і виховання учнів, використовуючи компетентнісний підхід з урахуванням їх освітніх потреб; розуміє форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.	РН3
Демонструє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, вміє пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.	РН11
Знає основи запобігання суспільної та академічної доброчесності на рівні, необхідному для формування нетерпимості до проявів недоброчесної поведінки серед здобувачів освіти та вміє застосовувати їх в професійній діяльності	РН14
Здобувач здатний класифікувати і пояснювати основні поняття, закони, теорії, загальну структуру, предмет і методи дослідження фізики, астрономії, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії їх розвитку.	ПРН1
Вміє визначати структуру предметної галузі інформатики, її місце в системі наук, пояснювати перспективи розвитку інформатики та інформаційних технологій, їхнє суспільне значення.	ПРН7

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль здійснюється керівником практики впродовж проходження бакалаврами навчальної пропедевтичної практики шляхом аналізу та оцінки їх систематичної роботи, залікових навчальних занять.

Підсумковий контроль здійснюється у кінці проходження практики шляхом оцінювання цілісної систематичної педагогічної діяльності студентів впродовж конкретного періоду.

При виставленні заліку студенту враховується рівень теоретичної підготовки майбутнього вчителя, якість виконання завдань практики, рівень оволодіння педагогічними вміннями і навичками, ставлення до учнів, акуратність, дисциплінованість, якість оформлення документації та час її подання.

Вимоги до звіту

Звіт студента повинен відповідати наступним **правилам оформлення:**

1. Обсяг звіту складає довільну кількість сторінок комп'ютерного набору. До загального обсягу входять титульна сторінка, план, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел та додатки.

2. Текст набирається на аркушах паперу стандартного формату А-4 з використанням шрифтів текстового редактора Times New Roman, кеглем 14, через 1,5 інтервали з дотриманням таких розмірів полів: верхнього і нижнього – 20 мм, лівого – 30 мм, правого – 10 мм.

3. Титульна сторінка оформляється за встановленою формою (див. Додаток 1).

4. Заголовки розділів виконують великими літерами, симетрично до тексту, наприклад: ЗМІСТ, ВСТУП, ОСНОВНА ЧАСТИНА, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ. Крапку в кінці заголовку не ставлять.

5. Список використаної літератури та інших документальних джерел, використаних під час роботи, розміщуються після висновків і оформляється відповідно до чинних стандартів.

Критерії оцінювання

Навчальна пропедевтична практика студентів оцінюється за всіма видами діяльності відповідно до розробленої системи балів

<i>Компонент, що оцінюється</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>
Завдання з психології 30 балів, з яких	Усього 30
<i>спостереження за організацією уваги на уроці,</i>	10
<i>спостереження за словесними впливами учителя на уроці</i>	10
<i>спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя й учнів</i>	10
Завдання з педагогіки 25 балів, з яких	Усього 25
<i>вивчення особливостей організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти</i>	5
<i>вивчення складових діяльності класного керівника</i>	5
<i>опис досвіду діяльності класного керівника</i>	5
<i>вивчення особливостей організації та діяльності учнівського самоврядування в закладах загальної середньої освіти</i>	5
<i>аналіз виховного заходу</i>	5
Завдання з фаху 25 балів, з яких:	Усього 25
<i>ознайомлення зі структурою та змістом календарно-тематичного плану з фізики, астрономії та інформатики</i>	5
<i>відвідування уроків з фізики, астрономії й інформатики та письмовий аналіз двох відвіданих уроків</i>	10
<i>проведення фрагментів уроків з фізики, астрономії та інформатики</i>	10
Щоденні записи та звіт про виконання практики	10
Виступ та презентація результатів практики на підсумковій конференції	10
ЗАГАЛОМ	100

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в традиційну 5-бальну шкалу та європейську шкалу ECTS.

Шкала оцінювання згідно ECTS та національною

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил (<https://vumonline.ua/course/academic-integrity-at-the-university/>), якими мають керуватися учасники освітнього процесу з метою забезпечення довіри до результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає: посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати досліджень та власну науково-педагогічну діяльність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; надання достовірної інформації про результати власної навчальної діяльності.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності як: повторне проходження оцінювання (підсумковий модульний контроль, підготовка індивідуального завдання за іншою темою тощо).

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Завдання та очікувані результати проходження навчальної пропедевтичної практики

Основними завданнями навчальної пропедевтичної практики є: набуття професійних якостей майбутнього вчителя, який відповідає вимогам суспільства, а також особистих якостей спеціаліста; виховання студентів професійних умінь і навичок, необхідних для успішного проведення навчально-виховної роботи, освоєння методики навчання та виховання; виховання у студентів любові і поваги до педагогічної професії, вироблення педагогічного такту вчителя; організація взаємодії і спілкування студентів із учнями, вивчення їх індивідуальних і вікових особливостей.

Під час проходження навчальної пропедевтичної практики кожен студент веде щоденник, в якому фіксуються результати спостережень і аналізу навчально-виховної роботи з учнями, а також зошит з планами конспектами всіх проведених виховних та позакласних заходів з предмету.

У день закінчення практики студенти здають груповому керівнику щоденник та звіт про виконану роботу.

При порушенні дисципліни, порядку в школі, вимог директора школи і керівників практики студент може бути відкликаний з практики. Студент, відкликаний з практики, або робота якого може бути незадовільною, вважається як такий, що не виконав навчальний план даного семестру. За рішенням Ради факультету йому можуть назначити повторний курс проходження практики без відриву від навчальних занять в університеті.

Основними завданнями пропедевтичної практики у навчально-виховному закладі з психології: поглиблення і розширення набутих студентами теоретичних знань з *психології*, застосування їх у розв'язанні конкретних педагогічних завдань під час практики; оволодіння студентами спостереженням як методом фіксації психолого-педагогічних явищ, що мають місце в освітньому процесі; розвиток здатності аналізувати, робити висновки щодо впливу характеру педагогічної взаємодії на продуктивність діяльності вчителя та розвиток особистості учнів; розвиток стійкого інтересу до аспектів професійної діяльності вчителя та педагогічних взаємодій учасників освітнього процесу. Завдання навчальної пропедевтичної практики з точки зору *педагогіки* є: збагачення та поглиблення професійних знань студентів про особливості організації та здійснення виховання учнів в цілісному освітньому процесі сучасного закладу загальної середньої освіти; розвиток умінь студентів цілеспрямовано спостерігати та аналізувати виховний процес в урочній та позаурочній діяльності; поглиблення усвідомлення ролі й місця класного керівника у виховній системі закладу загальної середньої освіти та формування у здобувачів педагогічної освіти умінь та навичок проектування, організації, здійснення та діагностики виховної роботи класного керівника; формування у студентів стійких інтересів до виховної діяльності педагога, переконання необхідності досконалого оволодіння сучасною методикою виховної роботи; набуття студентами досвіду безпосередньої практичної виховної діяльності, формування вміння здійснювати оптимальний вибір методів, засобів, форм виховання учнів освітньому процесі; сприяння розвитку педагогічних здібностей, цінностей та професійно важливих якостей педагога-вихователя, які є передумовою формування професійно-педагогічної компетентності майбутніх учителів. В навчальній роботі завдання полягає в наступному: ознайомлення студентів з сучасним станом навчальної роботи в закладах загальної середньої освіти, з передовим педагогічним досвідом, надання допомоги з боку

студентів у вирішенні завдань навчання учнів; формування у студентів професійних вмінь і навиків, необхідних для успішного здійснення майбутньої навчально-виховної роботи; встановлення і зміцнення зв'язку теоретичних знань одержаних студентами при вивченні спеціальних та психолого-педагогічних дисциплін з практикою; оволодіння і застосування на практиці принципу єдності навчання та виховання, формулювання та конкретизування освітньої, розвиваючої, виховної мети уроку; ознайомлення з методиками і техніками проведення уроку, інших форм організації навчання, зокрема, факультативних занять, початкових екскурсій; урахування вікових та індивідуальних особливостей учнів, ознайомлення з прийомами активізації їх пізнавальної діяльності; раціональне використання часу уроку; набуття професійних якостей особистості майбутнього вчителя, який відповідає вимогам суспільства, а також особистих якостей спеціаліста; вироблення у студентів творчого, дослідницького підходу педагогічної діяльності, формування потреби у самоосвіті; вивчення передового педагогічного досвіду роботи вчителя з фахового предмету і навчального закладу в цілому.

Очікувані результати навчання: ознайомлення здобувачів з організацією навчального процесу в закладах загальної середньої освіти; здатність до роботи у закладах загальної середньої освіти із використанням принципів професійної етики та високої культури комунікації; оволодіння навиками оформлення навчально-методичної документації, необхідної для проведення занять у закладах загальної середньої освіти; здатність до проведення психолого-педагогічних спостережень за навчальним процесом і окремими студентами, оволодіння навиками у проведенні виховних заходів; здатність до спілкування у вчительському середовищі, вміння формувати комунікаційні стратегії в освітньому середовищі для подальшого використання набутих навичок та знань професійній діяльності як вчителя.

6.2. Терміни проходження. Бази практики

Згідно навчальних планів навчальна пропедевтична практика проводиться на 3 курсі навчання за бакалаврською програмою загальною тривалістю два тижні.

Базою для проходження практики є: ЗЗСО Закарпатської області, школи м. Ужгорода та інших міст області, спеціалізовані школи, Ужгородські гімназії та ліцеї. Керують практикою групові керівники з числа викладачів фізичного факультету та досвідчених педагогів, вчителів фізики, астрономії та інформатики.

6.3. Організація практики

Перед початком навчальної пропедевтичної практики кожного семестру деканатом, в особі факультетського керівника педпрактики, проводиться настановна нарада з участю групових керівників практики та керівників від кафедри педагогіки і психології, на якій студентам визначають порядок проходження практики і зміст практики, її тривалість, види і форми педагогічної діяльності студентів, порядок обліку та оцінювання їхньої роботи. Після закінчення практики студенти повинні подати звітну документацію. Результати проходження навчальної пропедевтичної практики доповідаються на підсумковій конференції відразу після завершення практики.

6.4. Обов'язки студента-практиканта

Практиканти зобов'язані працювати в школі кожен день у відповідності з індивідуальним планом, який складається на весь період практики практикантом спільно з учителем фізики, астрономії та інформатики і класним керівником даного класу. План затверджується груповим керівником практики до кінця першого тижня практики. В плані визначається обсяг і зміст намічених навчальних, позакласних і факультативних заходів, занять з фізики, астрономії та інформатики, заходів по позакласному керівництву і психологічному вивченню учнів.

В результаті проходження практики студенти повинні знати: особливості загальної організації навчальної та виховної роботи у школі, систему планування уроків, зміст шкільних програм та підручників.

Студент-практикант зобов'язаний розпочати і завершити практику у визначений термін. Під час практики студент зобов'язаний дотримуватись правил внутрішнього розпорядку. Студент повинен якісно виконувати роботу, передбачену програмою педагогічної практики. Студент повинен підготувати всі необхідні звітні документи згідно вимог і відзвітуватись за виконану роботу.

6.5. Зміст практики

Зміст завдання полягає у вивченні психологічних особливостей педагогічної взаємодії учнів та вчителів в умовах освітнього процесу з використанням методу спостереження; вивченні

особливостей організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти (проаналізувати педагогічні проблеми над якими працює школа; дослідити особливості організації освітнього процесу для учнів школи, щодо реалізації основних положень Концепції Нова українська школа, який спрямований на формування компетентностей, цінностей, реалізації ідей педагогіки партнерства; проаналізувати актуальні педагогічні проблеми над якими працює школа; ознайомитися з планом виховної роботи школи на навчальний рік, основними напрямками та формами виховної роботи у закладі освіти для учнів школи, провідною діяльністю шкільного колективу, принципами організації життєдіяльності учасників освітнього процесу, перспективами тощо, основними завданнями навчально-виховного процесу, особливості системи виховної роботи); вивчення складових діяльності класного керівника та досвіду організації цілеспрямованої життєдіяльності учнів класу; ознайомитися з особливостями діяльності учнівського самоврядування в школі й конкретному класі (активу), проаналізувати одну класну годину; ознайомитися зі структурою та змістом календарно-тематичного плану з фізики та інформатики, відвідати кілька уроків з фізики та інформатики і зробити фотографії і/або відео цих уроків, асистувати вчителю фізики та інформатики у підготовці обладнання.

Під час пропедевтичної практики студенти ведуть щоденники, в яких записують у довільній формі зміст проведеної роботи, результати спостереження за навчально-виховним процесом, власною педагогічною діяльністю, особисті враження від пропедевтичної практики, побажання щодо її проведення. Щоденник є основою для написання звіту про практику.

Індивідуальні завдання: індивідуальний план роботи студента на період проходження практики повинен включати завдання з *психології* (спостереження за організацією уваги на уроці, спостереження за словесними впливами учителя на уроці, спостереження за характером педагогічної взаємодії вчителя й учнів); *педагогіки* (вивчення особливостей організації освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти, вивчення складових діяльності класного керівника та опис досвіду діяльності класного керівника, вивчення особливостей організації та діяльності учнівського самоврядування в закладах загальної середньої освіти, аналіз виховного заходу) та *фаху* (ознайомлення зі структурою та змістом календарно-тематичного плану з фізики, астрономії та інформатики, відвідування уроків з фізики, астрономії та інформатики, письмовий аналіз двох відвіданих уроків).

На третьому, заключному етапі практики студенти готують і здають такі звітні документи: щоденник про виконану роботу; письмовий звіт (у довільній формі), де розкривається зміст виконаної роботи, висловлюються побажання, пропозиції щодо покращення умов, змісту та ін. проходження практики; представляє результат навчального дослідницького проекту .

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

У процесі проходження практики використовується система інформаційних ресурсів: дидактичні, програмні, інтернет-мережа, бібліографічні, бібліотечні. Серед них нормативно-правова база (закони, постанови, положення, накази) : сайти Міністерства освіти і науки України, інтернет-ресурси, періодичні видання, наукові праці професорсько-викладацького складу, тези та матеріали наукових конференцій.

Наочні засоби: мультимедійні презентації у програмі Microsoft Office Power Point; відеоматеріали з каналу Youtube; зразки друкованих медіа джерел, схематизованих навчально-методичних матеріалів і довідкових статей; роздавальні матеріали – табличні й схематичні основи, інфографіка тощо.

Технічні засоби: практика передбачає використання технічних засобів навчання, комп'ютерних проєкторів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Навчальні програми для учнів загальноосвітніх навчальних закладів [Електронний ресурс] / Сайт Міністерства освіти і науки України. Загальна середня освіта. Навчальні програми – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitni-programi>.

2. Обладнання закладів освіти. Збірник нормативно-правових актів щодо матеріально-технічного забезпечення галузі освіти / Укл.: Низковська О. В., Чуприна О. Б. Видання друге. Київ, 2019. 237 с. https://drive.google.com/file/d/1u4zRVdMAp_xHzlKPOvXwtR-E6uP_28zh .

3. Положення про кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій закладів загальної середньої освіти : <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-proponuye-dlya-gromadskogoobgovorennya-projekt-nakazu-pro-zatverdzhennya-polozhennya-pro-kabinet-informatiki-tainformacijno-komunikacijnih-tehnologij-zzso> .

4. Виробнича педагогічна практика студентів бакалаврів спеціальності 014 Середня освіта (Фізика) [Текст] : навчально-методичний посібник / укладачі О. М. Завражна, А. І. Салтикова, М. В. Каленик, С. В. Пухно. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2021. – 172 с.

5. Бондар К. М Теорія і практика інклюзивної освіти. Навчально-методичний посібник Проект «Підтримка інклюзивної освіти у м. Кривий Ріг», 2019. 170 с.

6. Білецька Л.С., Гірняк С.П., Кутняк І.М., Колток Л.Б., Луців С.І. Пропедевтична та педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя початкової школи / за загальною редакцією С.П. Гірняк. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2019. – 254 с.

7. Кравцова Т.О. Краснощок І.П. Навчальна пропедевтична практика з педагогіки. Методичні рекомендації для здобувачів спеціальності 014 Середня освіта ((за предметними спеціальностями) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти [Електронне видання]. Кропивницький. 2022, 31 с.

Допоміжна література

1. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. — К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. — 206 с.

2. Радул В.В., Кравцова Т.О., Краснощок І.П. Педагогічна практика (виконання навчальної програми з педагогіки): навч.-метод. посіб. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2016.-160 с.

3. Тестові технології як засіб оптимізації процесу визначення рівнів сформованості предметної компетентності з фізики студентів університетів/ А.В. Ткаченко, Л.О. Кулик - Наукові записки. Серія: Педагогічні науки, 2018.

4. Руденко В. Д. Інформатика (профільний рівень): підруч. для 11 кл. закл. загал. серед. освіти / В. Д. Руденко, Н. В. Речич, В. О. Потієнко. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 256 с.

5. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 1. Загальна методика навчання інформатики. - К.: Навчальна книга, 2013. - 254 с.

6. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 2. Методика навчання інформаційних технологій. - К.: Навчальна книга, 2013. - 287 с.

7. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 3. Методика навчання основним послугам глобальної мережі Інтернет. - К.: Навчальна книга, 2013. - 230 с..

8. Морзе Н.В. Методика навчання інформатики. Ч. 4. Методика навчання основам алгоритмізації і програмування. - К.: Навчальна книга, 2013.-250 с.

9. Нова українська школа: Дидактичні основи STREAMосвіти в початковій школі : Навчально-методичний посіб. / Сергій Вакарін. — Київ : Саміт-книга, 2021. — 144 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України: <http://www.mon.gov.ua/>

2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> .

3. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>

4. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0941-20#Text>

5. Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0100-18#Text>.

6. Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1111-20#Text>.

7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>

Додаток 1

(Зразок титульного листа)

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”**

**кафедра твердотільної електроніки та
інформаційної безпеки**

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ

з навчальної пропедевтичної практики
студента 3 курсу навчання за бакалаврською освітньо-професійною програмою
«Фізика. Інформатика»

(прізвище, ім'я, по-батькові)

База для проведення практики _____
(повна назва бази, адреса)

Термін проходження практики з _____ по _____ 20 ____ р.

Керівник навчальної пропедевтичної практики
у закладі вищої освіти: _____
(посада, вчений ступінь, звання ПІБ)

План-конспект лекції

з дисципліни _____
(назва дисципліни)

на тему _____,

проведеної у класі _____ « _____ » _____ 20__ р.

I. Мета: _____

Рекомендації.

Визначити, виходячи із змісту робочої навчальної програми дисципліни, конкретний результат, який планується досягти. Наприклад, формування в учнів: наукових, методологічних знань про ...; розуміння понять, теорій, закономірностей, підходів, ...; ціннісних уявлень про ...; особистісного ставлення до ...

Навчальна мета може включати кілька завдань як освітнього, так і виховного і розвивального напрямів. Визначити основні завдання.

II. Методи, прийоми, засоби _____

Рекомендації.

Зазначити, які методи, прийоми, засоби навчання застосовуються під час лекції для досягнення поставленої мети і визначених завдань. Наприклад: методи, прийоми передачі та обміну словесною інформацією (бесіда, мозкова атака, дискусія, ...); методи, прийоми переконування (апеляція до висловлювань відомих людей, наведення доказів, висловлювання аргументів «за» і «проти», апеляція до позитивних і негативних емоцій учнів, ...); методи, прийоми розвитку розумових дій (аналіз, синтез, порівняння, розрізнення, аналогія, узагальнення, екстраполяція, міркування, дедукція, індукція ...).

Навести перелік інформаційних технологій, які застосовуються під час викладання певних розділів лекції.

III. Наочність, технічні засоби навчання _____

IV. Основні питання лекції (не більше чотирьох на одну лекцію):

1. _____
2. _____
3. _____

V. Рекомендована література (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки):

Основна

1. _____
2. _____

Додаткова

1. _____
2. _____

VI. Зміст лекції:

Вступна частина _____

Основна частина _____

Заклучна частина _____

Рекомендації.

Викласти основні питання лекції, керуючись методичними рекомендаціями, зазначеними в п. 3.7.

Дата _____

Підпис практиканта

ПЛАН-КОНСПЕКТ
практичного (семінарського, лабораторного) заняття

з дисципліни _____
(назва дисципліни)

на тему _____,

проведеного у класі _____ «_____» _____ 20__ р.

ХІД ЗАНЯТТЯ

I. Мета: _____

II. Завдання, план виконання завдань: _____

III. Навчально-методичне забезпечення заняття (наочність, роздатковий матеріал, технічні засоби навчання): _____

IV. Рекомендована література, основна і додаткова (конкретно вказати: автор, назва, рік видання, сторінки):

- 1.
- 2.
- 3.

V. Короткий опис змісту кожного пункту завдання: _____

VI. Тестовий контроль (перелік тестових завдань за темою заняття): _____

VII. Завдання на самостійну роботу: _____

VIII. Форма звіту про виконане заняття: _____

Дата _____

Підпис практиканта

АНКЕТА
оцінювання якості лекції

Дата: _____

Мета відвідування: _____

Клас: _____

Лектор: _____

Навчальна дисципліна: _____

Тема лекції: _____

Мета лекції: _____

Вид лекції: _____

Група: _____

Чисельність учнів за списком _____ присутніх _____ тих, що запізнилися, _____

Критерії оцінювання	Зміст критерія	Оцінка від 1 до 5 балів
Змістовність лекції	науковість, доказовість і аргументованість інформативність (відповідність сучасному рівню розвитку науки) висвітлення історії питання та різних концепцій використання прикладів, яскравих фактів із практики	
Методичний рівень	формування професійного світогляду учнів на лекції, зв'язок лекційного матеріалу із практичним досвідом предметної галузі наявність у лектора елементів навчально-методичного комплексу дисципліни (робочої навчальної програми, додатку до неї, конспекту лекцій, авторського підручника, навчальних посібників, журналу викладача) відповідність лекції робочій програмі дисципліни застосування методів і прийомів активізації пізнавальної діяльності учнів використання елементів зворотного зв'язку доступність роз'яснення нових термінів і понять продуманість виховної мети лекції контроль за спілкуванням учнів державною мовою використання джерел інформації і наявність їх в інтернеті та бібліотеці університету	
Структура лекції	своєчасний початок лекції формулювання мети, плану чітка композиційна побудова (вступ, основна частина, закінчення) логічна послідовність і взаємозв'язок окремих частин лекції формулювання тез і висновків	
	ясність, чіткість і доступність викладення думок	

Стиль лекції	акцентований виклад матеріалу лекції (виділення темпом, голосом, інтонацією, повторенням найбільш важливої інформації)	
	організація зорового сприйняття матеріалу (запис на дошці, демонстрація ілюстративного матеріалу, використання інформаційних технологій)	
	використання прийомів підтримки уваги (риторичні питання, жарти, ораторські прийоми)	
	дозвіл ставити питання (коли та в якій формі)	
	перегляд конспектів (під час лекції або на семінарських і практичних заняттях)	
	контроль засвоєння змісту матеріалу	
	активізація мислення шляхом висунування проблемних питань і розв'язування протиріч під час лекції	
Майстерність лектора	рівень вільного володіння лекційним матеріалом	
	культура мовлення (дотримання норм наголосу, вимоги, стиль викладу)	
	викладання державною мовою	
	зовнішній вигляд викладача відповідає діловому стилю, манері поведінки вчителя	
	педагогічна тактовність (ставлення до учнів із повагою, неприпустимість образ, визнання своїх можливих помилок)	
	дикторська майстерність (виразність, чіткість артикуляції, чутність на останніх партах)	
	експресивність мови (емоційність, інтонаційне багатство, захопленість предметом)	
	ораторське мистецтво, харизматичність, формування інтересу в аудиторії	
	вміння зняти напруження і втому аудиторії	
	підтримання дисципліни на лекції	
вміння встановити контакт		
Разом:		

Для кількісної характеристики по кожному критерію використовують таку шкалу:

5 балів – якість проявляється по всіх складових критерія;

4 бали – якість проявляється досить часто, але не по всіх складових критерія;

3 бали – якість проявляється на 50% складових критерія;

2 бали – якість проявляється інколи і лише по окремих складових критерія; 1 бал – якість відсутня по всіх складових критерія.

Загальні висновки, пропозиції:

(посада)

(підпис)

(ПІП)

АНКЕТА

оцінювання якості практичного (семінарського, лабораторного) заняття

Дата: _____

Мета _____

відвідування: _____

Клас: _____

Вчитель: _____

Навчальна дисципліна: _____

Тема заняття: _____

Мета заняття: _____

Форма проведення (індивідуальна, фронтальна, групова) – *підкреслити*

Група: _____

Чисельність учнів за списком _____ присутніх _____ тих, що запізнилися, _____

Критерії оцінювання	Зміст критерія	Оцінка від 1 до 5 балів
Методичний рівень	дотримання принципу передування лекційного матеріалу	
	поєднання теоретичного матеріалу із його практичним використанням	
	відповідність практичного заняття робочій програмі дисципліни	
	наявність навчально-методичного забезпечення (інструкцій або методичних рекомендацій для виконання практичного завдання, тестів для виявлення ступеня оволодіння учнями теоретичними положеннями, завдань різної складності для розв'язування учнями на занятті, дидактичних засобів, наочних засобів)	
	контроль за спілкуванням учнів державною мовою	
	використання активних методів навчання (неімітаційних (дискусій, екскурсій, виїзних занять), імітаційних неігрових (аналіз конкретних ситуацій, вирішення виробничих завдань, розбір документації, дії за інструкцією), імітаційних ділових, рольових ігор, ігрового проектування)	
	використання технічних засобів навчання, інноваційних технологій	
Структура заняття	своєчасний початок заняття	
	формулювання мети, плану з логічно побудованою структурою	
	чітка композиційна побудова (вступ, основна частина, закінчення)	
	перевірка готовності учнів до роботи (підготовлені матеріали, виконання домашнього завдання)	
	наявність вступу з чітким формуванням теми і постановкою мети заняття, визначенням форм роботи на занятті і часу на виконання окремих видів робіт, стислим узагальненням головних науково-теоретичних положень	

	завершальне слово вчителя (оцінювання практичного заняття, короткі висновки і рекомендації вчителя щодо подальшої роботи)	
Стиль проведення заняття	контроль за дотриманням регламенту	
	залучення всіх учнів до активної роботи	
	впровадження елементів змагальності між учнями	
	пояснення незрозумілих учням питань	
Психолого-педагогічна і професійна компетентність вчителя	застосування системи ведення учнями записів	
	вміння швидко встановлювати контакт із учасниками практичного заняття	
	вміння володіти увагою і зацікавлювати учнів	
	вміння зняти напруження і втому аудиторії	
	вміння здійснювати диференційований підхід при підборі груп для спільної діяльності на практичних заняттях	
	вміння забезпечувати пряме керівництво (планування, конструювання завдань, контроль) і опосередковане (вплив на мотиви, установки, цілі учня)	
	чистота та культура мовлення	
	відповідність зовнішнього вигляду діловому стилю, манері поведінки вчителя школи	
	впевнена та розкута манера поведінки	
	ставлення до учнів тактовне, в міру вимогливе, справедливе	
	авторитет, повага учнів	
Разом:		

Для кількісної характеристики по кожному критерию використовують таку шкалу:

- 5 балів – якість проявляється по всіх складових критерія;
- 4 бали – якість проявляється досить часто, але не по всіх складових критерія;
- 3 бали – якість проявляється на 50% складових критерія;
- 2 бали – якість проявляється інколи і лише по окремих складових критерія;
- 1 бал – якість відсутня по всіх складових критерія.

Загальні висновки, пропозиції:

(посада)

(підпис)

(ПІП)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
 “УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”

кафедра твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

ЗВІТ

про проходження навчальної пропедевтичної практики студентом

(прізвище, ім'я, по-батькові)

У період з «_____» _____ 20____ року по «_____» _____ 20____ року
 проходив _____ навчальну _____ пропедевтичну _____ практику

Керівник навчальної пропедевтичної практики
 у закладі вищої освіти:

_____ (посада, вчений ступінь, звання ПІБ)

За період практики мною було виконано такі види роботи:

пасивна практика

№	Тема лекції чи практичного (семінарського / лабораторного) заняття, які відвідувались в ході практики	ПІБ вчителя, або іншого студента- практиканта, які проводили заняття	Навч. заклад, клас	Дата	Підпис вчителя
1	2	3	4	5	6

активна практика

№	Тема лекції чи практичного (семінарського/лабораторного) заняття	Навч. заклад, клас	Дата	Оцінка	Підпис вчителя
1	2	3	4	5	6

Рекомендації щодо вдосконаленню організації та проведенню практики

- позитивні моменти в організації та змісті практики.
- негативні моменти в організації та змісті практики.
- побажання та рекомендації щодо покращення організації та змісту практики.

Дата

_____ Підпис студента
 _____ Підпис керівника

Затверджено на засіданні кафедри твердотільної електроніки та інформаційної безпеки

Протокол № _____ від « _____ » _____ 20____ р.

ЗВІТ

про проведення навчальної пропедевтичної практики студентів
на кафедрі твердотільної електроніки та інформаційної безпеки УжНУ

Терміни проведення _____

Кількість студентів згідно наказу № _____ від „ _____ ” _____ 20 ____ р. _____ чол.

Кількість студентів, які проходили практику _____ чол.

Кількість студентів, які не пройшли практику _____ чол.

База практики _____

Оцінки за практику:

“відмінно” - _____ чол.

“добре” - _____ чол.

“задовільно” - _____ чол.

“незадовільно” - _____ чол.

“не з'явилися” _____ чол.

Пропозиції щодо вдосконалення організаційних питань проведення практики: _____

Пропозиції щодо вдосконалення змісту практики: _____

Керівник навчальної пропедевтичної практики
у закладі вищої освіти:

(посада, вчений ступінь, звання ПІБ)